

Martonyi János miniszter beszéde
a Magyar Atlanti Tanács megalakulásának 20. évfordulója alkalmából rendezett
emlékülésén
Budapest, 2012. október 5.

Kedves Barátaim!

Elnézést kérek, nem megyek végig a megszólításokon, mert akkor nem tudnék benne maradni ebben a bizonyos 10 perces időkeretben.

Egy apró kis történettel kezdeném. Valamikor 1992 elején egy atlanti tanács - akkor még nem volt Magyar Atlanti Tanács –, egy NATO tagállam Atlanti Tanácsa, nevezetesen az Izlandi Atlanti Tanács meghívott engem, hogy menjek el Izlandba és tartsak ott előadást Magyarország euro-atlanti aspirációiról és találkozzam az Atlanti Tanács vezetőivel, tagjaival. El is mentem, nagyon szép utam volt - akkor még kellemes volt utazni - és nekem elmesélték, hogy mi az ő feladatuk – Elnök úr egyébként ezt most nagyon ékesszólóan összefoglalta. de Izlandon ugyanez korábban nehezebb volt, mert nagyon erős volt a pacifizmus, az Amerika-ellenes érzelmek és bizony az Izlandi Atlanti Tanács nagyon sokat tett azért, hogy az izlandi NATO-tagság különösebb megrázkódtatások nélkül megtörténjék, majd működjék. S akkor mondtam nekik azt, hogy ha itt ez ilyen gond, akkor tudok ajánlani egy üzletet: nagyon szívesen átvesszük az ő NATO-tagságukat. Tehát: ha ők úgy érzik, hogy ez nekik már úgyis mindegy, mi meg nagyon szeretnénk, akkor tulajdonképpen köthetnénk egy ilyen megállapodást. Erre azt mondták, hogy erről azért szó sincsen, mert ugyan nekik nincs hadseregük, de azért van egy bizonyos földrajzi helyzetük, ami miatt nagyon fontos, nekik is nagyon fontos a biztonság. A lényeg az, hogy mi már akkor egyértelműen és világosan elhatároztuk, hogy mit akarunk: akarjuk a tagságot az észak-atlanti szerződés szervezetében, akarjuk a tagságot az európai közösségben. Mindenki tudja – idősebbek különösen –, hogy a magyar és közép-európai rendszerváltozásnak ez volt az egyik központi eleme. Nem is szeretnék végigmenni a történeten, hiszen úgyis lesznek itt olyanok, akik ezt részletesen elmondják. Talán annyi azért röviden, hogy '93 márciusában ment el a levél Manfred Wörnernek - és ezt most azért is mondom, hogy Manfred Wörner emlékének is áldozzunk pár másodpercet legalább, mert hiszen ő nagyon sokat tett értünk és nagyon sokat tett a magyar NATO-tagságért. Szó esett már a népszavazásról, miután 1999. február 9-én született meg az Országgyűlés döntése, hogy elfogadja a Washingtoni Szerződés becikkelyezéséről szóló törvényt.

Az én nagy személyes élményem három nappal később következett be, amikor Missouri állambeli Independenceben, a Truman Libraryben letétbe helyeztük a csatlakozási okmányokat Bronislaw Geremek és Jan Kavan lengyel illetve cseh külügyminiszterrel és Madeleine Albright amerikai külügyminiszter asszonnal együtt. Ez életem egyik legnagyobb élménye volt és az is marad. Azt már csak hozzáteszem, hogy tizenkét nappal később indult a NATO első – történelme során első – fegyveres beavatkozása a koszovói bombázások formájában – de ez egy másik történet. Sokan kérdezték akkor: nem bánták meg Önök, hogy a NATO tagjai lettek, figyelemmel arra, ami tizenkét nappal később bekövetkezett. Akkor a válaszuk ez volt: éppen ellenkezőleg. Képzeljének el csak egy olyan helyzetet, hogy ez, a területünket közvetve biztosan érintő művelet NATO-tagság nélkül következett volna be. Mi sokkal inkább éreztük magunkat biztonságban annak következtében, hogy éppen kevesebb, mint két héttel azt megelőzően helyeztük letétbe a

csatlakozási okmányokat. De nem akarok a történelemről beszélni, mert ennél fontosabb a jövő. És a jövő nagyon egyszerűen összefoglalható. Nekünk itt van a jövőnk. A jövőnk az atlanti szövetségben, a transzatlanti rendszerben van. Ebben a családban van, amiről az imént az Elnök úr beszélt.

Sok minden változik a világban. Ezekről a változásokról ma nagyon sok szó esik: változik a világgazdaság, változik a geopolitika, van egy hatalmas, szerintem lényegében természetes átrendeződés, de vannak dolgok, amelyek nem változnak. Nem változnak az értékeink. Az értékeink ugyanazok. És a NATO alapvetően értékközösség. Nekünk nagyon fontos a biztonság. Mindenkinek nagyon fontos a saját biztonsága, de nekünk még fontosabbak az értékeink. Mert akkor vagyunk csak igazán biztonságban, hogyha olyan értékközösségben vagyunk, ahol kölcsönösen számíthatunk egymásra. Ahol megvan köztünk a bizalom, a megértés, az egyetértés. A következő évtizedek ugyanúgy erről fognak szólni, mint az elmúlt évtizedek. Biztos, hogy más körülmények között, de az alapszerződés ugyanaz, és az értékeink ugyanazok. És ha már a szerződésről beszélünk: persze, ahogy az idők változnak, értelmeznünk kell az ötödik cikket. Elnök úr említette a kibertámadások témáját. Pár órával ezelőtt zártunk le egy kétnapos konferenciát, Szemerkényi Réka szerint nagy sikerrel. Az egyik különlegesen fontos téma éppen a kiberháború volt, vagyis a kérdés, hogy is zajlanak majd a jövő háborúi a *cyberspace*-ben. Hogyan fogjuk értelmezni majd, ha ez a fenyegetés igazán komollyá válik, az ötödik cikkünket. Hiszen az ötödik cikk számunkra továbbra is a legfontosabb. Az ötödik cikkre épül Magyarország biztonsága. Ezt soha egyetlenegy pillanatra nem szabad elfelejteni. A mi biztonságunk a szövetségesek erején és a szövetségesek szolidaritásán nyugszik. Lesznek persze új veszélyek, de azért a biztonság jelentősége változatlan. Nem akarok a háborúkról filozofálni, hiszen nem a háborúról akarunk igazán beszélni, hanem a békéről és a biztonságról. De a jövőbeli háborúkat nem láthatjuk előre. Sok szó esik erről, izgalmas viták folynak. Nem hiszem, hogy bármennyivel is humánusabb lenne egy kiberháború, mint egy nem kiberháború: gondoljunk arra, hogy ha sok százmillió ember élelmiszer, energia és víz nélkül marad, akkor az emberi szenvedés sokkal nagyobb, mint a tüzérv alkalmazása esetén. Tehát nem megoldás ez, ne higgye senki, hogy a háborúk humanizálódnak és mi itt a földön békésen és nyugodtan élünk és valahol a világűrben megvívják a háborút – nem, és a végén valahol mégis területet kell foglalni. És a területvédelem továbbra is a NATO küldetésének középpontjában áll.

A területet védeni kell és a területet csak akkor tudjuk védeni, ha számíthatunk a kollektív védelemre és a szövetségeseinkre. Tehát ebben a szövetségben a helyünk most, és ebben a szövetségben lesz a helyünk a következő években, évtizedekben is. Egészen addig, ameddig a világ nem válik tökéletessé, nem válik az abszolút béke glóbuszává. Ebben is lehet hinni, szabad hinni, de azért a biztos az, ha vannak biztos szövetségeseink. És persze az Atlanti Tanács feladata átalakult az elmúlt években. Valóban, a legfontosabb feladata korábban az volt, hogy megmagyarázza a magyar közvéleménynek, miért fontos nekünk a NATO csatlakozás, miért kell ilyen többséggel megnyerni a NATO-csatlakozás híveinek a népszavazást. De most továbbra is ugyanez a feladat. Voltak próbatételek egyébként rögtön, tizenkét nappal a csatlakozási okmányok letétbe helyezés után. Akkor is nagyon sok kétely felmerült, elég sok támadás ért minket annak idején: miért támogatjuk ezt... Persze ezek a próbatételek folynak tovább, és úgy érzem, hogy a magyar társadalom ezeket a próbatételeket nagyon jól állja. Ma kérdezte tőlem Lamers elnök úr, vajon hogyan viszonyul a magyar társadalom az afganisztáni szerepvállalásunkhoz, vannak e nagy erejű tiltakozások. A válaszom az volt, hogy bár a magyar társadalom nem örül neki igazán, a magyar társadalom elfogadja ezt. És azt hiszem, hogy ebben egyetérthetünk.

Ami pedig a jövőt illeti, azt hiszem, hogy az Atlanti Tanácsra ugyanolyan szükség lesz, mint eddig volt. Éppen azért, mert nagyon sok zavaros gondolat kering ma a világban, nagyon sok kétség van az emberek fejében, nagyon sokan érzik úgy, hogy az értékeinket is át kell valamelyest értékelni; - nem kell azokat átértékelni; azok rendben vannak. És azt hiszem, hogy az Atlanti Tanács továbbra is ebben a szellemben fog tevékenykedni. Köszönjük nekik mindazt, amit az elmúlt húsz évben tettek és azt is köszönöm előre, amit az elkövetkezendő években és évtizedekben fognak tenni.